Ե. 6522 1891 ՕԳՈՍՏՈՍ 24 ՇՈՒՄԱՆ ԻՐԹԷՍԻ 32 ԻՆԵԻ ՍԿԶԲ Ալգ. ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 5 ՇՈՒՄԱՆ ԻՐԹԷՍԻ Ե. 6522

10 ԲԱՐԱ

ԵՎՐՈՊԻ ՂԱՋԷԹԱ

Բաղրատար իշին սէնէլիք Մէճիտ 3

Իբրանպոլ իշին » » 6

Ռուսաստանի պէտք սեիտ տիր

Մանկական Էջերեան

10

Խսթանպոլտա, Գիւրքճիւ խանընտա, ալթ գահտա վագը 21 վէ 23 նիւմէրոլու մաղազալար.

مطبعه وادارەخانەسی

استانبولده کورکجی خانده آلت قاده

واقع ۲۱ و ۲۳ نومرولو مغازه‌لر.

صاحب امتیاز و مدیر مسئولی

فروبت یانوسیان

١٣٠٧ ՕԳՈՍԹՈՍ 2 ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԻԹԵԱՆ ՀԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ ١٣٠٩ ՍԵՓԹԷՄ 1

Ա. ԶԳԱՅԻՆ

Մարաշ հայասխանէսինտէ պուլունան պիր գաշ Հայլարը Թարիլեէյի սէպիլէրինէ լուրֆ ու ինանէթ պուրուլտուղու, վէ պինանէն ալէյհ Էսմի ու իգպալի հաղրէթի Բաթիշահի հագդընտա բէք չօգ տուալար վէ Թէչէքքիւրլէր ղուհուրա կէլտիկի մա Թէչէքքիւրի ազիմ խապէր ալընմըշ տուր։

Ամեն. Ս. Պատրիարք հաղրէթլէրինէն Նամիզաճլըղը միւպէտտէլի ափիէթ օլմուշ օլմազլա, պիր գաշ կիւնէ գատար Բաթրիգխանէյէ Թէչրիֆլէրի մէհմուլ տուր։

Կարին Օրթաքէօյ քիլիսէսինէ Եէվմի մահսուսու օլտուղունտան, մահէլլի մէղքիւր բարոզիչի Դեր. Վահրամ Սրբազան Մանկունի Ս. Պատարագ Թագտիս իտէճէք տիր։

Պանարմատան Արժ. Տ. Ոսկի քահանայ ճիւլուսու Հիւմանուն միւնասէպէթի էլէ, խաքիրանի Շահանէյէ արզը ուսու

ԽԱՐԻՇԻԵԼ

ԱՀՎԱԼԸ ԲՈԼԻԹԻԿԸՅԵԼ

Իթալեա պաշ վեքիլի սապրը Մ. Ֆրանչեսգո Գրիսբի, սիեասիեաթ հագդընտա հէր թէսատիւֆ իթատիկի զաղէթա մուխպիրինէ պէեանը միթալէաթ իյլէտիկի կիպի, մուխպիրին տախ մէնսուպ օլտուզու զաղէթատա քէնտիսինին (Մ. Գրիսբինին) ահվալը բոլիթիզըյեէ վէ քեաֆֆէյի պէօյուք մէսայիլ հագդընտաքի միւլահազաթընը եազմասընը արզու իթմէքտէ, վէ վիրտիկի մալիմաթը սիեասիեէնին զիզըյմէթ օլտուզունու իթեան իյլէմէքտէ տիր։ Հաթթա կէչէն կիւն պիր Սբանեա մուխպիրի իլե կէօրիւշտիկի սբրատա, ահվալը հազրբ հագդընտա պէր վէճէի աթի պէեանը էֆքեար իյլէմիշ տիր։

«Ֆրանսա իլե Ռուսիա պէյնինտէքի իթթիֆագ մուտհիք պիր չեյ տիր։ Դրօնչթատտա չէշմէլէր կիպի քէլամլար վէ շամբանեալար պօշանմըշ տըր, ֆագաթ պու իթթիֆագընն նէթիճէսի պիր մուհարեպեեէ միւնճէրը օլմազտան էվվել, Բօն նէհրինէ բէք չօգ սու տէօքիւլճէք տիր։ Դրօնչթատա վուզուաթը իթթիֆագը միւսելլէսի թէչքիլ իտէն տէվլէթլերի, եէքտիկէրինէ բապթ իտէն դուեուա վէ բէվապրթը տահա զիեատէ թազվիէ վէ թահքիմ իթմէլի տիր քի, պու խաստուս սուլհ ու միւսալէմէթին մուհաֆազասը իչին զաեէթ էլզէմ տիր։ Բօրթսմութհտա Ֆրանսըզ տօնանմասընա վուզու պուլան հիւնի գատուլէ բազմէն, Ինկիլթէրրա իթթիֆագը միւսելլէստէն զաթան այրըլմաեաճագ տըր, զիրա պիզզաթ քէնտի մէնաֆիյի պունա միւլթէհիդ օլան տէվլէթլերէ վէ պիլխասսա Իթալեաեա թէգարրուզունու իյճապ իթմէքտէ տիր։ Պիզիմ մուահէտեէ լիւզիմիմիզ եօք տուր, Պահրը սէֆիր մէնաֆիյի հասէպիյլէ, Ինկիլթէրրա պիզէ մէրպութ տուր։

Սբանեալը մուխպիր Մ. Գրիսբիեէ բրէնս Պիզմարգըն սուգութի հագդընտա էֆքեարընը սիւալ իթթիքատ, միւմանլէյհ չէօյլէ ճէվապ վիրմիշ տիր։

«Բրէնս Պիզմարգըն սուգութի պէնի ֆէվգէլատէ սուրէթատէ տիւշարը թէէսսիւր իթտի, ֆագաթ տօղրուսու Պիզմարգըն տինին իլե մէշրէպի վէ իմբէրաթօրուն տինին իլե թասլիմը արասընտաքի ֆարգ, վուզու պուլաճագ հալի էվվելճէ բէշի ու թահմին իթտիրիեօր իտի։ Բրէնս Պիզմարգըն ինֆիսալինտէն տէրու բէք չօգ չէյլեր թէպատիլ իտիպ, կէօրիւլտիկի վէճէյլէ Ռուսիա պունան իսթիֆատէ իտիեօր։ Պիզմարգըն թէքրար մէվգէյի իգթիտարէ ավտէրի միմքին օլմաեըպ, իմբէրաթ օլուն քէնտիսինէ պէօյլէ պիր թէքլիֆտէ պուլունմասը միւսթէպիա վէ իհթիմալ կարլենմատ տիր։»

Մ. Գրիսբինին պալէատէ Ֆրանսա իլե Ռուսիա բօլիթիգասընտան պահս իթտիկի սըրատա, Գրօնչթատտա չէշմէլէր կիպի պօշանան չամբանեալարա միւլազամլարըն թէէսիրսիզ օլտուզու էֆքեարընա զահիպ օլուեօր իսէ աե, կէբէք վուզուլի հալ վէ կէբէք պու պապատէ Ֆրանսա իլե Ռուսիա պէյնինտէ հասըլ օլան իմիյազի վէ տահա տօղրուսու պազը գուրուտա վէ չարբութ թահթընտա հէր իքի ռէվլէթ վիքէլասը թարաֆընտան իմզա վէ բուէսաի հիւքիւմաթը ճանիպինտէն թատիզ դըլբնան իթթիֆագնամէ, Մ. Գրիսբինին չու միւթալէաթ վէ էֆքեարընը թէքզիպ իթտիկի կիպի, զամէն քէնտիսինին ճահտու իգտամըյլա Իթալեանընն տախիլ օլտուզու իթթիֆագը միւսելլէսի թապիի թէբճիհ իմմէսի լազըմ կէլմէքտէ տիր։

* * *

Մալիսմ օլտուզու վէճէյլէ Ավթրիա բիճալընտան պիրի ախիրէն Վիէննատա պիր բիսալէ նէչը իթմիշ իտի քի, պու բիսալէ պէօյուք պիր հէնէճանը մուճիպ օլտու։ Մէզքուր բիսալէ միւելլիֆի, բիեատէ ասքերինին 2000 գապիթ վէ սիվարի վէ թօրճուլարճա 3600 նէֆէր վէ 85 թօր արթմասընը իճապաթը միւսթաճէլէտէն օլմազ իւզրէ կէօսթէրիեօր։ Նու եէնի թէէսիսաթընն իզթիզա իտէճէկի մէսարիֆ 18 միլիոն ֆիորին գատար թահմին իտիլիպ, պունտան ասքերի պիւտժէ իչին 10 միլիոն գատար տայիմի պիր մէսարիֆ հուսուլէ կէլէճէք տիր։

Պիր Ռուս զաղէթասը պու թասավուրլարտան չահա իտէրէք տիեօր քի,

«Հէր քէսին մալիմի տիր քի, Ավթրիա օրտուսու կէրի գալմըշ տըր, ֆագաթ պունուն կէճ ֆարգընա վարըլմասը ճայի թէճաճիպ տիր։ Լաքին էհալինին քէմալի սէպաթլէ եէնի վէ հիքիմէթճէ պարը սագիլ մագամընտա օլան թաքսիսաթը ասքերիեէ իչին բրօթէսթօ իտէճէկի մէճմուլ տուր։»

«Ավթրիա տիբլօմասիսի Ռուսիա իլե պազը եանլըշ անլայըշլարա սէպպիեէթ վիրէն ահվալտէն թէվագգի վէ իճթինապ իտէր իսէ, տէվլէթի միւշարիլէյհանընն օրտուսունա թագվիեէթ վիրմէկէ լիւզումի եօք տուր։ Ավթրիա տէվլէթի Ռուսիաեա գարշը պիր սուլի նէյնէթտէ պուլունմագսըզընն, իթթիֆագը միւսելլէսէ միւլթէհիդ գալըր իսէ, թէտարիքեաթը ճէտիտէյի հարպիեէեէ լիւզումի օլմագսըզընն իչտէն չէքիլէպիլիր։ Մէսարիֆաթը ճէտիտէնին մէսուլիյեէթի Ավթրիա տիբլօմասիսինէ այիտ օլուպ, Ավթրիա տիբլօմաթլարընն Ռուսիա հագդընտա վէ Պալգան մէսէլէսինտէ մէսլէքի, հաղիգաթէն Եվրոբա սուլհ ու սալահը ումմիմի իչին եէկեանէ թէհլիքէ ատտ օլունմագտատը։ Էկէր Ինկիլթէրրա Ռուսիա հագդընտաքի գատիմի թէբէտտիւնտէն սարֆը նազարլա, տէվլէթի միւշարիլէյհա ճիհէթինէ գաթի պիր խաթվէ ալտա, օվազբթ սուլհ ու միւսալէմէթի ումմիեէ էյիճէ քէսպի գուվվէթ վէ մէթանէթ իտէր։»

Տիկէր թարաֆտան Պէրլէնին «թակպլաթ» զաղէթասը տախ, մուհարբիրլերինտէն պիրինին պիր Ռուս տիբլօմաթը իլե վուզու պուլան պիր միւլազաթընընն նէթիճէսինի զիք։ Խոտեօր քի, միւլազաթը մէկբիրբէտ միւմանլէյհ Ռուս տիբլօմաթը զաեէթ մուտիհանէ վէ իթմինանպախշ պիր լիսան իսթիմալ էտէրէք չէօյլէ տիեօր։

«Ռուսիա տախիլի էհէմմիյէթի ազմէսի օլան իշլերլէ, իճրա իտիլէճէք իրլահաթլա օտէրէճէ մէշղուլ տուր քի, հիչ պիր ֆիքրի հարպհուեանէտէ պուլունամազ, իտարէ, մալիեէ, սէսարիֆ, ումուրու նաֆիա ճիհէթլերինճէ իճրա օրլունաճագ իսլահաթան մատատա, Ռուս էվլիեայի ումուրու զէհայիր զըթլըզընտան, վէ Ռուս բիատէ ասքերինին խաթմալ իտէճէկի էալիհանընն տանէմի միւքէմմէլիեէթինտէն տախի Էնտիչէ իտիեօրլար։ Ռուսիա սէֆրայի իմբէրաթօրի տինտէ վէ Բէթրսպուրկ մէհաֆիլինտէ իմբէրաթօրուն հիսսիեաթը մուտիհանէ մանդատ հազրլամաք ումուրունա դանատաթ հազրլ օլմուշ տուր։»

Պիր Ռուս տիբլօմաթընընն Ռուսիատա զախիրէ զըթլըզընտան ճիտուէն պահս իթմէսի բէք աե գապալ օլունաճագ մէվատտէն տէկիլ տիր, զիրա պու զըթլըզընն իթթիհամ օլունան թէտապիրի հասէնէ սէվերէսիյլէ միւնտէֆի օլաճաղը տէրքեար տըր։

Բիատէ ասքերինին թէսլիհի մատտէսինէ կէլմէճէ, ֆէնընը հարպա միւգթէտիր զապիթան «Պէրատա» թիւֆէնքլէրինէ տահա զիեատէ էհէմմիյէթ վիրիպ, Ռուս ասքերինին պու սիլահլա մուքէմմէլ սուրէթատէ ճէնկ իտէպիլէճէքլերինի պէեան իտիեօրլար։

Հէր նէ տախի օլսա Զար հազրէթլերինին հիսսիեաթը մուսլիմանէսի սուլհ ու միւսալէմէթի ումմիեէնին մուհաֆազասընա էն ալեա պիր թէէմինաթ մագամընտա տըր։ Ֆրանսա իլէ Ռուսիա պէյնինտէքի իթթիֆագ, միւսալէմէթի մէզքուրէնին պէրտէվամ օլաճաղընա տիկէր պիր տէլիլ տիր, վէ պու իթթիլաֆ եէվմէնֆիեէվմէն քէսպի թէէյեիւտ իթտիկի կիպի, Ֆրանսըզլարա Ռուսլարըն եէքտիկէրինէ օլան մուհապէթ վէ թէվճիհաթը օլնիսպէթտէ թէզահիւտ իտիեօր։ Հաթթա կէչէն կիւն «Նօվօսթի» զաղէթասը Դրօնչթատտա Ֆրանսըզ տօնանմասընն զիեարէթինէ պիր եատիտաշթ վէ զիքրի ճէմիլ օլմագ իւզրէ պիր էսէր ըէքզ օլունմասը թէբլիֆինտէ պուլունմուշ տուր։

Սահիհ տիր քի տիկէր թարաֆտան լքի Ալման իմբէրաթօրլարը տախի եէքտիկէրինէ գարշը օլան տօսթլուգլարընն թէէմինաթընը թէքսիր վէ թէվճիր իտիեօրլար։ Պունա տէլիլ իսէ Վիէննանընն «Թակպլաթ» զաղէթասընն պէեանընճա, կէչէն ալտիք։ օգոստոսուն 18ինտէ իմբէրաթօր Կիյեօմ թարաֆընտան, իմբէրաթօր Ֆրանսուա Ժօզէֆ հազրէթլերինէ քէշիտէ օլունան պիր թէլէկրաֆ տըր քի, մէզքուր թէլէկրաֆընն մէտալի չունտան իպարէթ տիր։

«Սատրդանէ վէ խալիսանէ պիր մէսիրի տօսթի իլե մէէլուֆ օլտուզում հպտէ, սէնէյի տէվրիեէյի վէլատէթինին եէվմի մախսուսու միւլապէսէսիյլէ, էն միւշթադ թէմէննիեաթըմը էն խալիսանէ թէպրիքեաթըմը սանա թագտիմ իտէրիմ։ Խանէտանընն հուսուլու մէհէրլէթի, Ավթրիա-Մաճար հիքիմէթի իլե զիյրի իտարէլերինտէ պուլունան ագվամըն թէէմինի սաատէթի հալի իչին ճէնապը Հադգ սէնի մուհաֆազա վէ սիեանէթ պուեուրսուն։»

Իշթէ իքի իմբէրաթօրլար պու սուրէթլէ եէքտիկէրինէ օլան մուհապէթ վէ մուխալէսէթի միւթէգապիլէրինի թագվիեէ, վէ զիյրի իտարէլերինտէ պուլունան ագվամը միւխթէլիֆէնին սաատէթի հալինի թէէմին իթմէք արզուլարընը իկՀար իտիեօրլար քի, էկէր Ֆրանսա իլէ Ռուսիա արասընտաքի իթթիլաֆ տա պունա զամմ իտիլսէ, սուլհ ու միւսալէմէթի ալէմին տահա պիր միւտտէթ խալէլբէզկը օլմաեաճաղը դավիէն մէէմուլ օլունուր։

ԷՊՆԻԵԷ ԴԱՆՈՒՆՈՒՆԻՆ ՍՈՒՐԷԹԻ ԻՒԶԻՒՆՃԻԻ ՃԱՍԸ

Մէ-հրբերէ մահելէր

(6524 ֆոտ նէ-իէդդոն տէլ-ֆ)

19 Մարտ. — Օն խանէտէն զիեատէսի միւհմէրբէք օլան մահելէրը, եէնիտէն թագսիմ իլե թարլա վէճճէյլէ թէէվիեէ օլունաճագ տըր։ Չէօյլէ քի օ մահելէլին հէյեէթի գատիմէսի եանի հարիպատէն մուդատատմ մէվճուտ օլան եօլլար իլե, հէր արասընդն մէսահայի սահիհինէսի կէօսթէրիլէրէք, պիր խարիթանի ումմիմի թէրսիմ օլունուպ, 8 ինճի մատատ ահքեամընա թէվֆիկէն, էմրանի վէ տէրունու սօգագլարընն վիւսատ վէ խսթիգամէթի, ղըրմըզը խաթթ իլե չէզրլատգատան սօնրա, թէրէթթիւպ իտէն զահիաթը ումմիմիեէտէն 100տէ հիսապը իլե, հէր արասընդն մըդտարը գատիմի նիսպէթինտէ իսապէթ իտէճէք զահիաթ պիլ իսրատ, արտալար միւմքին մէրթէպէ միւրէպապա վէ եա միւսթաթիլ օրմագ, վէ չէրեֆ ու զըյմէթի գատիմէսի կէօզէտիլմէք, վէ նիւզլերի թուլինին մըդտարը ճէտիտի, զատիմ նիւզլերի մըդտարընա նիսպէթ ու հիսապ իտիլէրէք վիրիլմէք իւզրէ թագսիմաթը իճրա, վէ պէրմուճիպի խարիթա արսա սահիպլերինէ պալէատը խարիթալը պիրէր իմ ու խապէր ալմա օլունաճագ տըր։

20. — Թէսվիեէ օլունաճագ հարիդ մահելէրինտէ պուլունան չըգմազ սօդագլար մէվզըընն իգթիզասընա վէ թէհամմիւլինէ կէօրէ եա քիչատ վէ եախսատ սէտտա օլունաճագ տըր։

21. — 19 ունճու մատատէ մուհարբէր խարիթանընն սուրէթի թանզիմ ու իճրասը 12 ինճի մատատ ահքեամընա թաթպիգ օլունաճագ, վէ պու միսիլլու մահելլերին թէսվիեէսինտէ, թէվսիյի թարիգ իչուն ալընմասը լազըմ կէլէն եէրլէր, հէր արասընդն մէսահայի սահիհինէսինին նիհայէթ բուպունու թէճավուզ իթմէմէք չարթը իլե, ասհապը թարաֆընտան մէճճանէն թէրք օլունաճագ, վէ հարիգ մահելլերի տախիլինտէ վէ իթթիսալինտէ պուլունան պօսթան վէ պաղ վէ պաչէ վէ արսալար միւհթէրէգ հիւքմինտէ իչպու թագսիմէ իտիալ իտիլէճէք տիր։

22. — Հարիգ մահելլերինտէ, ատտ թէսվիեէսինտէն տօլայը, արսալարընն թէպտիլի մահելլի իգթիզա իթթիքատ, հէր արսա սահիպի, արսասընտաքի էնգազընը եէնի արսասընա նագլ իտէպիլէճէք տիր։

23. — Թէսվիեէ օլունան միւհթէրէք պիր ատատա հէյեէթի հալիեէսի իլե գալան վէ եա պազը մահելլերի միւհթէրէք օլուպ, 50 ինճի մատատ միճիպինճէ թամիրի մէմնու օրմաեան էպնիեէ նէլե 19 ունճու մատատէնին հիւքմինտէն խարիճ օլուպ, իսթիգամէթի գարարլաշարընընմը նօգաղլարա տայիր 10 ունճու վէ 11 ինճի մատատէրինինահքեամընա թապի օլաճագ տըր։

24. — եէնի եօլ քիչատը վէ եա թէվսիյի իսթիգամէթ վէ թէսվիեէսէն տօլայը, պիր արսախանէ ինչասընա էլվիրմէեէճէք սուրէթատէ քիչիք վէ եա պիչիմսիզ գալաճաղը հալտէ, արսա սահիպլերի քէնտի խանէլերինի ինչա իտէր իքէն, քիչիք վէ եա պիչիմսիզ գալան արսա սահիպինէ, պէտէլի միլի իլե միւնասիպ մըզտար եէր վիրմէկէ մէճպուր օլաճագ, վէ քիչիք արսանընն սահիպի բազի օրմագ իսէ, պէօյիք արսա սահիպինէ սաթմասը թէքլիֆ օլունաճագ տըր, վէ իքի թարաֆտան տախի իսթինքեաֆ վուզու պուլտուզու թագտիրտէ, քիչիք արսաեը խարէեի պէլէտիեէ թախմին իթթիրիէրէք միւպաեէա իտէճէք տիր։

ՏԷՕՐՏԻՒՆՃԻ ՃԱՍԸ

Էդնէեէնին սօքէ եէ-գէ-ոէդէ չէքէ-ոբէբրը

25 Մարտ. — Իչպու գանուն իլե թային օլունան չըգմալարտան պաչգա, սօգագ եիւզինէ չըգմա եաբըլմաեաճագ, վէ հէր գաթրն չըգմալարը օ գաթրն հատտը իսթիգամէթինտէն իկ թիպարէն հիսապ օլունաճագ տըր, զէմին իւզերինէ գաթրն իսթիգամէթի, պիրինճի մատատէտ կէօսթէրիլէն սուրէթէ թէվֆիգէն թաեին ալինուպ կեօգարբի գաթլարրն հատտը իսթիգամէթի, չահնիչին վէ պալգօն օլտուզու հալտէ, զէմին գաթրընն հատտը իսթիգամէթինէ նիսպէթլէ, չըգմալարընն արզը, մէյտան վէ բըսթարմարտա պիր արշընն 18 բարմագ, վէ 12 արշընն վէ տահա վասի եօլլարտա, պիր արշընն 12 բարմագ, վէ 10 արշընն վիւսաթընտաքի եօլլարտա պիր արշընն 6 բարմագ օլաճագ, վէ 8 արշընն վիւսաթընտա օլան եօլլարտա պիր արշընը թէճավուզ իթմէնէճէք տիր։

26. — Հուտուտու 25 ինճի մատատէ կէօսթէրիլէն մըդտարը թէճավուզ իթմէմէք չարթը իլե, էպնիեէնին, սօգագ եիւզինին 2 ինճի վէ 3 ինճիւ գաթլարընա չահնիչին վէ պալգօն ինչանը միւճապ օլուպ, պունլար սաթը զէմինէն ագալլի 5 արշընն իրթիֆաքնտա օլաճագ, վէ արզը պուլունտուգճա գաթըն վէճճի թուլինին, սիւլթանի թէճավուզ իթմէնէճէք, վէ զարուրէթի ֆէնինէ օրմատրգճա, սօգագ եիւզինէ չարբրգ չահնիչին եաբարբրմաեաճագ տըր։

27. — Եէքտիկէրինէ միւթթասիլ իքի խանէնին պալգօն վէ չահնիչինէրի արասընտա ագալլի 4 արշընն ֆասրլա

պրագրլրպ, սահիպլերի պեյնինտ նի զա զոդհուր իտեր իսէ, հեր պիրի պ օմ չուրու հուտուուտունտաքի պայգոն վէ չահնիշնինի իքի արշըն ուզագ եարմա զա մէճպուր օլաճագ, վէ էլեէվմ մէվ ճուկտ օլան չահնիշնիլերտէն պէմինտէն իրթիֆալը 5 արշընտան տուն օլանլար, օ միսիլիս էպնիեէնին եիւզ թարաֆը-նէն հիյնի թամիրլինտե լաղվ իտիլէճէք տիր։

28։ — Խութութա իսթիգամէթ ի-զէրինտե օլան չէդընտրլար, եանի դա-բու նշիրլերի պիր բարմագ վէ միւտէվ-վէր վէ եասը սիրթին վէ քիւրսի թա-ջը ևքի բարմագ վէ բէնչերե բերվաղը վէ եա տէմիր դանատ 4 բարմագ, վէ եաղմուր սույու պօրուսու վէ սանտու-դու վէ քիւքեան էօնլերինե վաղ օլու-նան ճամ չերչիվե վէ զէմին գաթլարդն վէ տիւքքեանլարդն բէնչերերինե գ-օնուլան տէմիր բարմագլրդ վէ չէմպեր-լերը վէ տիւքքեան եիւզինե սարլան սագրլար 6 բարմագ, վէ զէմինտէն լա-գալ 4 արշըն իրթիֆանտա պուլուն-մագ չարթը ինչ տիւքքեան քերէնքլե-րի վէ օլուգլար տախիլ օլտուղու հալ-տէ, սաչագլար պիր արշըն վէ տիւք-քեան վէ մաղազալար էօնիւնտէքի տէն-թելերը զէմինտէն 4 արշըն իրթիֆանտա, վէ տուվարա միւսթէնիտ օլան սրրդ վէ դ օլլարը, զէմինտէն 3 արշըն իրթիֆանտա, վէ պու սրրդ վէ դ օլ-լարդն անախթարլարը 45 տերէճէտէ պուլունմագ չարթը ինչ 2 արշըն օլա-ճագ, վէ տուվարա միւսթէնիտ կաղ ֆէնէրլերի տախի 4 արշըն իրթիֆան-նա օլուպ, սօգագա չէդընտրը տախի ևքի արշըն ևքի բարմագ օլաճագ տրը։

29։ — Նէրտիվէն վէ պասամագ վէ ուէտա վէ մախզէն բէնչերէսի, վէ պօ-տուրում կիսպի չէդընտրը, վէ չուգուր-լարդն եօլ իւզերինտե ինչա ու իհտասը քիւլլեն մէճուս տրը։

30։ — Եօլ վէ մէյան վէ ըրլթրմ-լարտա պուլունան պինալարդն եիւզերի վէ չէդընտրլարա տայիր օլան մէվատա ահքեամնա թապի օլուպ, պինանդն տիկեր եիւզերինի սահիպի միւլք տի-լետիկի կիսպի նարտրրապիլիր։

31։ — Պօղազ իչի վէ խալիճ սէվ-հինտե ինչա օլունաճագ հեր նէվ պինա վէ ըրլթրմլարդն իվիճաճ (էյրի-լիք) թապիսինե կէօրե, խարիթա-մի ումումիեսինտե կէօթերիլէն խաթ-թը միւնթէհատէն զինատե տէնիզ չէդմասը մէճուս տուր։

(Տէվամ)

ՍԱՄՈՒԷԼ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՍԻՑԵԼԻԻ

Զօղլար պիղտէն, Մուրատեան վար-ժարան վասիլեթինե տաեիր մալումաթ իսթէմէքտե, վէ Բաթրիգ խանէմիզ թա-բաֆընտան, աղըպէթքեար նէ ճէվապ վիրիլիպ վէ նէ թարիգ թութուլաս-զունու սիւալ իլլէմէքտե տիրլեր։

Մալիմ եա, պիզ մէգքիւր մէսէլեէ տաեիր չօղ չէյլեր եաղարդատան, վէ հադգը սարիհիմիզ պուլունաուզունու պէա էթրաֆ պիլտիրմիքտէն պաշգա, Ընդ. Ժողովա տախի չէդարտրդ, վէ «Հար-ցում վէ հարցանդում» ուսուլլերինի-տէ իճրա իթտիք, վէ կերչի, ևքի ևչ տէֆա, լազըմ կելեն ճէվապըն ան գա-ռիպ վիրիլէճէկի ճէվապընը տա, օրատա ըհտմէն ալարդ վէ եաղարդ իսէտե, մա-թէէսիւֆ վէ թէաճճիւպի ազիմ սէօյ-լերիզ քի, նէ մաթլուպ օլան ճէվապը կէօրէպիլտիք վէ նէտե պիր թէշէպպիւս էուերի իշիտէպիլտիք։ Ուրատան ևքի սէ-նէ կէչտի, Կրօն. վէ Բաղ. Ժողովարդն միւտտէթլերի պիթտի, վէ վասիյեթի մէզպուրե մէսէլէսի տէ, ալթմրշ սէնէ-տէն պէրու նէ՝ հալտե իտի իսէ, երինէ օ հալտե դալտը, չիւնքի, էօյլե պիր միւ-հիմ մէսէլեէ ադըլ իրտիրիպ, վէ վազթ ու նադտ վէ էմէք սարֆ իթմէքլիք իչին, չէ՛վգ լազըմ տրը, զայրէ՛ժ, ճէնա՛պ, իտտիա՛, ֆէտաքեարլը՛գ, վէ զայուբ-լո՛ւգ լազըմ տրը։

Ըհտմի սուբէթտե, օլ խուսուսատա ալ-տրդը՝ ճէվապ իչթէ պէօյլե հիչ նէ-վինտէն օլուպ, վէ զայրի բէսմի սուբէթ տե իշիթաքլերիմիզ իսէ, պիր չօղ եա-լանլար իլե պիր չօղ սա սոյ լոզ ըրտը-լարտան իպարէթ տիր, չէօյլե քի, կ՝ու-եա, չօգլար, չօգ տէֆալար, մէզքիւր վասիյեթին իճրասընա չալըշմըշլար իմիշ-տե, պաչա չըդարամամշլար իմիշ, եա-լա՛ն, հիչ պիր տէֆա, վէ հիչ պիր չախս վէ հէյեէթ, չերան վէ նիզամէն տավատա գրեամ իլլէմէմիշ տիր։ Վէ կիւեա, մի-ըսրի զէման պուլունտուզունտան, եանի 60—70 սէնէ կեչմիշ օրնուզունտան, վէ-լեվ տավատա գրեամ իտիլսէ պիլէ, պիր ֆահիտէեի մուճիպ օլմուզ իմիշ, պու տա-խի եալա՛ն, չիւնքի պու եօլտա ումում-մա տեիա օլան իշչերտե միւ ըսրի զէման օրամատեաճաղընը, հեր գավանինշինտա պէեան իլլէմէքտե տիր։ Վէ կիւեա, մէզ-քիւր վասիյեթին ահքամը, մահզա դաթ օլիք չօճուգլարընդն թաալիմ ու թահսիլինե մախսուս իմիշ, պինաէն ա-լէյհ, մէզքիւր բաբալարը, Վէնէտիք վանքը Մխիթարեանլարը, քէնտի քէյֆ-լերինե սարֆ ու խթիմալե միւգթէտի՞ր իմիշլեր, եալա՛ն, եալա՛ն, վէ թէ՛քբար եալան, հիչ էօյլե պիր չէյ եօգ տուր։ Պունլարդն քեաֆիֆէսի տախի ճահիլլիք-տէն, թէնպելլիքտէն վէ կէվչէքլիքտէն իլերու կելմէքտե տիրլեր։

Հեր նէ դատար իքի սէնե էվվել այ-նէն տերճ իթտիկիմիզ երմէնիճե պիր մէ-գալե, էօյլե պօշ լաղ ըրարլարդն ճերհինե քեաֆի իտի իսէտե, հեմ զաղէթամըզը ոգուեան զաթլարդն քեաֆիֆէսի երմէ-նիճե անլամաերպ, վէ հեմտե վագրթ կէ-շերեք ունուտուլմուշ օլտուզունտան, պու տեֆատա թիւրքճէ թերճէմէսինի էհեմ-միյեթտէն ատա իտերեք, բազար իր-թէսինտէն պետ իլե մուխթասարճա մէա-լինի պէեան իտերիզ։

Մէզքիւր մէգալե, օն իքի սէնե էվ-վել Թիֆլիսատ, էհլիյեթլի տավա վէ-քիլլերինտէն Սենեքերիմ էֆ-Արծրու-նինին էսէրի պերկիւզիտէսի օլտուզու հալտե, պիր ուֆագ բիսալե օլարագ թապ իտիլմիշ տիր։

Արծրունի էֆէնտի, մէզքիւր վասի-յեթ մէսէլէսինի օն գրսմա թագ սիմ իտե-բեք, պիրբեր պիրբեր ճէվապլարընը վիր-միշ տիր։ տիմէք տիր քի, հեր օգուեան զաթլար, վէ խուսուսիլլե հուգուգ տեր-սի ալմըշ պուլունան էֆէնտիլեր, մէզ-քիւրճէվապլարը միւթալաա իլլետիքլե-րինտե, ճէրհե վէ թաստիգէ ատեիր օ-լան նօգթալարընը, թահթը նազարը տիգգաթա ալարագ, քէնտի մուհաքէ-մէլէրինի պէեանե հիմմէթ իտէպիլիրլեր։

(Տէվամ)

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ԱՄԷՐԻԿԱՅԻ

... Միւէլլիֆ,

Օգոստոսսուն օնունճու վէ ինպիրին-ճի կիւնլերի, Մէմալիքի Միւճթէմէա-յի Ամերիգատա, միւսթէնա պիր սու-բէթտե հարաբէթ վուգուա կելմիշ տիր։ Պաղը շեհիրլերտե տերճէճէյի հարաբէթ 100է թէգաբրուպ իտիպ, վէ ըրվահէթէ նէզարէն, եիրմի սենելերտէն պերու պէօյլե պիր սրճագ կէօրիլմէմիշ տիր։ Մէմալիքին պիր չօղ թարաֆլարընտա մուամելաթը թիւճճարիեէյի ումումի-եե զէվալ պուլուպ, կիւնէշ ալթընտա չալըշան պիր խայլի ամէլե, շիտաէթի հարաբէթէ տահանամահարագ իշլերինի թերքե մէճպուր օլմուշլար տրը։ Շեհ-ըլին էն զալեպելիք սօգագլարը թէնհա-լաշըպ, էհալիտէն պիր չօգլար եագըն վէ ուզագ քէօյլերե վէ գասապլարա, վէ տաղլարա վէ տերէլերե, վէ ըրմագ վէ տենիզ սէվահիլլերինե չէթապան օլ-մուշլար տրը։ Ղազէթալար նէչրիսաթը էէվմիյեէլերինի թէնզիլե, վէ քիթապ վէ ըիսալեյի մեվզուեթե միւէլլիֆլերի գալեմլերինի մուվազդաթէն թաթիլե մէճպուր օլմուշլար տրը։ Պիր չօգ քիլի-սելը վէ թէաթրգար գաբուլարընը գաբամշլար տրը։ Վէ անհագ պիրա-խանելը իլե պուզխանելը վէ չերպէթ-ճիլը իլե առնուրմաճլար պու շիտաէ-թի հարաբէթտէն իսթիֆատ իլլեմիշ-լեր տիր։ Նիւ-Եօրգտա, վէ Ֆիլատէլ-ֆիատա, վէ սայիր պեօյուք չեհիրլեր-տե, պինլերճէ քեսան, շիտաէթի հա-բաբէթտէն եօլլարտա եերլերտե սէ-բիմիշլեր, վէ Նիչէ քիմնելերտե կիւ-նեշտէն վուրուլարագ խասթախանելերե նագլ օլունանուգտան սօնրա վէֆաթ իլլեմիշլեր տիր։ Էմրաղը ումումիյեթ թէ-քէսսիբ ինիպ, պիլ խասսա մասուրլար ֆեվդելատե տիւշարը ազագ օլմուշլար, վէ խասթախանելեր ֆագրը խասթալար իլե ալմուշլար, վէ թէտավիլերինե թա-եին օլունան թապիպլերտե, հատտի ի-թիտալտան զիեատե չալըշմագլրդ մեճ-պուրիյեթինտե պուլունմուշլար տրը։ Մեմալիքին պաղը ճիհեթլերինտե նիւ-զուլ իտեն պարան, էհալիճե ազ մուճի-պի ֆերահիյեթ օրմամշլ տրը։ Վէ պիթ-թապի հեր թարաֆտա էհալի բահմեթ կելմեսինի արզու իտիպ վէ տուա իլլե-մէքտե տիր։

Ինչպու սաթըրլարը եաղմագտա ի-քեն, օթուրտուզում օտա պիրտէն պիր-ե գարարրդ, շիմշեք ալամեթլերի կէօ-բիունմեեե, վէ կէօք կիւբիւլթիսիս սե-տալերի իշկոտիլմեկե պաշլամըշ տրը։ Պա-տեհու, պիր գաչ կիւնլերտեն պերու պէքլենիլմէքտե օլան եաղմուր, Ֆիլա-ատֆիա էհալիսինին մուճիպի մեսերրեթ վէ ֆերահիյեթի ազիմեսի օրմուշ տուր, չէօյլե քի, սօգագլար վէ պաղչեքեր սու-լարա միւսթեզրագ օրմուշլար տրը։

Զենտ կիւն ադտէմ, Ֆիլատէլֆիա-տան Թագրիպէն 60 միլ պուտ մեսա-ֆետե վագը օլան Բեսինկ նամ չեհիրե զիեարեթեթ կիտերեք պիր գաչ կիւն գալարմ։ Շեհրի մեզպուրուն սեքենեսի 100.000 նուֆուստան իպարեթ օլուպ, վէ Բենսիլվանիա եեալեթինին պաշլըճա չե-հիրլերտեն պիրի տիր։ Պուրատա շայ-եանը թեմաշա պաղը մահելլերի կեզ-տիկիմտե, են զիեատե միւթէհայիրը օլտուզում կիւզերկեահլերտեն պիրիսի Նեվըրսինկ վէ տիկերիտե Բեն-տաղըզ-լարը թեմիլեե օլունան մահելլեր տիր։ Պու սօնրաքի Մաունթ-Բեն թապիր օ-լունուր քի, շու եագըն ինենելերտե զի-եատսի իլե քեսպի չեօհրեթ իթմիշ, վէ մեմալիքին պիր չօգ թարաֆլարընտան խայլի քիմնելերե զիեարեթեկեահ օլմուշ տուր։

Շեհիրտեն տաղըն էթեկլինե գատար միւմթեա պուլունան թրամուէյ խաթ-թը, էհալիեի պիսսուհուլե նագլ իթ-մէքտե տիր։ պուրատա պիր տօսթում իլե պերասլեր պիր միւտտեթճիք էյլեն-տիք։ Էհալինին բեֆահ ու բահաթը ի-չին էլդեմ օլան վասրթալարընն սուրեթի միւքեմմելետե իճրասը կէօզիւմե չարբ-տը։ Հեր թարաֆտա էնվայլ աղոճլար, չիմենդարլար, գանաբելեր, չօճուգլա-բա վէ կենճլերե տաեիր էյլենճելեր մա-հելլերի, վէ հարաբեթի տեֆ իչին կիւ-զելտե պիր մենպա պուլունմագտա տրը։ Սաաթ 4 բատտելերինտե, էհալինին ա-հեսթե ահեսթե տաղա չըգմագտա օլ-տուգլարընը միւշահետե իլլեմիք։ Պիր միւտտեթ տահա ամետշիտտեն սօնրա, տաղըն թեբեճիկինե չըգմագ իւզրե, օլ թարաֆա թեվեճճիհ իթտիք։ Խալգը տաղըն թեբեսինե ինթիգալ իչին պեք-լեմեքտե օլան շըմենարքերե բաքիպեն, ելանդավի եօլլարտան, վէ դաեալրդ վէ օրմանլարտան կեչերեք, քեմալի սիրաթ իւզրե եարըմսաաթտան տաղըն թերեսի-նե չըգ տրդ։ Վէ խոսսեթեն ինչա օլունմըշ օլան պիր գուլեեե չըգ արագ, տուրալին իլե էթրաֆըմըզը սեյր ու թեմաշաեա պաշլատրդ։ Սաթը տենիզտեն 1300 գատեմ իրթիֆանտա պուլունուպ, պուրատան Խալգի ադամը, ալեմի թապիաթա զիեարաշ իլլեմիշ օլտուզու ադամեթ, հիքմեթ, հեյալեթ վէ չեվ-քեթի կէօրիւպտե, միւթեէսսիր օրմա-մագ միմքին տեկիլ տիր, վէ մետենի-եեթին իսթիրատաթ վէ զարաեիպաթը միւթենեվվիյեեսինի միւշահետե իտիպ-տե, իֆթիխար իթմեմեք էյտեն կելե-սեմեքտե տիր։ Շարգէն, զարպէն, չի-մալեն վէ ճենուպեն օթուզ միլլիք պիր մեսաֆե, կէօզլերիմիզ էօնիւնտե իտի-շեհիր, պիւթիւն վարըշարը, սօգագ-լարը, չարչուլարը, վէ էդինիեէյի ու-մումիյեե վէ խուսուսիյեերի, վէ պիր-ազ էօթեէտե «Սքուլբիլ» նէհրի շիւպե-սի իլե «Սքուլբիլ» վէ «Լէպընն» միւն-պիթ վէ վասի վասի տերելերի, վէ պիրազ տահա էօթեէտե «Մավի» թէսմիեե օ-լունան տաղլարընն ուզագ թէսէլսիլլիւ, շու մենդարեէյի տիլքիշանընն պիր դըս-մընը թեշքիլ իթտիքլերի հալտե, քեօյ-լեր, գասապալար, չիֆթլիքլեր, պաղ-լար, պաղչելեր, շըմենարֆեր գաթար-լարը, վարօրլար վէ սայիրելեր վէ սաֆի-բելեր, մենպարքենին տիկեր դրթասընը թեշքիլ իլլեմեքտե իտիլեր քի, մահզուզ վէ միւթեհաեիր օլմամագ դայրի միւմ-քին տիր։ Սաաթ ալթը պուչուգ բատ-տելերինտե կիւնեշ սոն բերթեվլերինի էթրաֆ ու էքնաֆե սաչմագտա իտի, պիր միւտտեթճիք սօնրատա զուլմեթ քենտի բերտեսինի մէզքիւր պինպիր մենզարե իւզերինե գաբաթմագ իւզրե իքեն, պիր տախի չեհրե միւթեվեճճի-հեն հարեքեթ պիրլե, շըմենարֆերե բաքիպ օլտուգ, վէ կերչի գաթար հա-ռեքեթե պաչլատը իսէ տէ, անը թահ-ռիք իտեն լոգոմոթիֆ մեյատատե տե-կիլ իտի։ Գաթար պիր գուվվեյի ճա-զիպեյի ահիպե իլե պիրի, տիկեր պիր եօլտան, տաղըն թերեսինտեն, անըն թա-էթեկինե գատար ինտիրիպ պրրագտը։

Դ. Ե. ՊԱՍՄԱՃԵԱՆ։

18891 օգոստոս 13։

Պասմաճեան էֆէնտիե, սաեիր տե-ֆալար տախի պէօյլե կիւղել կիւզել մա-լիումաթլար իթասընա հիմմէթ իլլեմեսի-նե ըէճա իտերիզ։

ԹԷՔԻՐՏԱՂԸՆՏԱՆ

Միւէլլիֆ,

Ումուրճա չիֆլիկինտեն տաղա աչ-ըրլան Մ. Ըէյմոն իչին 5000 լիրա թան-լիս ագչեսի վերիլերեք սալիմեն գուլ-թաբրլարդտան սօնրա, էվվելա Թէք-ֆուրտաղըմըզա կելմի, վէ պուրատանտա թարաֆընընզա կելմիշ պիր։ Հայ-տուտարըն ըէյլիսինի հայեէն տերտեսթ իտենե 250 լիրա, վէ մեվթեն տերտեսթ իտենե 150 լիրա, վէ ավենեսինտեն հեր պիրինի հայեէն տերտեսթ իլլենենե 150 լիրա, վէ մեվթեն տերտեսթ իտենե 75 լիրա միւքեաֆաթը նագտիյեե վ՝երիլ-ճեկինին մուդարրեր պուլունտուզու, հիւքիւմեթ թարաֆընտան ըեսմեն իլան-նամելեր իլե իլան օլունմուշ տուր։

* * *

Օն մեքթուպտամա պեեան իթտի-կիմ կիսպի, Ս. Խաչ քիլիսեսի Ուագ-քահանասը Արժ. Տ. Ենդրեաս Հայրը, յունիսին 25ինտե էշդրեալար թարա-ֆընտան տաղա աչըրլան մախտումու Պ. Սեդրակը թախլիտի զրմնընտա, 500 լիրա ֆիտեելի նեճաթ կէօնտերիլերեք, սալիմեն թախլիս իտիլմիշ, վէ օգոստ. 17ոտե չեհրիմիզե միւվասելեթ պիրլե, ֆամիլեա, ագրբպա վէ տոսթլարընն ումումեն մեսերրեթինի մուճիպ օլմուշ տուր։

* * *

Պու կիւն Ճիւլուսու Հիմաեուն եէվ-մի մեսուտու օլմաղին, սաաթ տէօրթ-տե մեէմուրլյնի հիւքիւմեթ, վէ միլլի միւխթելիֆե ըուէսա վէ միւթեպերանը իլե պիլ ումում վիս-դ օնաօլսալար թեպ-ելիք մերասիմինի իճրա վէ ինֆա իլլեմիշ-լեր տիր, վէ պու ագշամ իդատը դան-նատիլ իլե իզհարը շատ վէ իճրայի չեհ-ելիաեին օլմագ իւզրե, տեվայիբի էմբրի-եէտե վէ խուսուսի խանելերտե պէօ-եիք հազիրլրզլար օլմագտա տրը։

19 օգոստոս 1891

ԻՆԿԻԼԹԵՐՐԱՏՅԱ ՊԻՐ ԹԸՆԵԼՏԷ ՅԱՃԻՍ

26 Եաչընատ Զարլըս ժօրժ Լուսի նամընատ պիր տելիգանը, Լօնարատա պիր թընել տէրանինատ տօսթու. օրան Լուիզա Բօրչայս նամինատ պիր գըզատուի գատատ իյլէտիքտէն սոնրա, քէնտի քէնտուէի տախի էօլտիւրմիւշ տիւր։

Թահգիգաթը վազբաւա կէօրէ, Լուսի օգոստոսուն օն պէշինտէ մէր գու